

No. 7 GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ALMANYA VE TÜRKİYE ARASINDAKİ İLİŞKİLER

İçindekiler / Geçmişten Günümüze Almanya ve Türkiye Arasındaki İlişkiler / Önemli Haber Özetleri: Almanya’da İlahiyat Fakülteleri’nin Kurulması Talep Edildi, Almanya’dan Göç Edenlerin Sayısı Her Geçen Gün Daha da Artıyor, 90 Senelik Versay (Versailles) Antlaşması Anıldı, 2010 Yıllı Ekonomi Raporu Açıklandı / Ekonomide Türk Alman Dayanışması / Almanya’nın 16 Eyaletlerinden Birisi Olan Niedersachsen Eyaleti / Almanya’daki Önemli Günler ve Dini Bayramlar: Fasching, Fastnacht ve Karnaval Eğlenceleri

Türk Alman ilişkileri, 1961 yılında Almanya ve Türkiye arasında imzalanan „İşgücü Göçü Sözleşmesi” çerçevesinde büyük bir ivme kazanmıştır. Ancak bu ilişkiler, Türk göçmenlerin „Misafir işçi” olarak Almanya’ya çalışmak için gelmeleriyle ve daha sonrasında ailelerinin de getirerek Almanya’ya yerleşmesiyle başlamamıştır. Tarihe baktığımız zaman, Türkiye ve Almanya arasında değişik siyasal, askeri, ekonomik, sosyal, kültürel ve tarihsel bir çok ilişkinin değişik zamanlarda karşılıklı olarak sürekli yaşandığı görülmektedir. Türkiye ve Almanya arasındaki çok yönlü olan bu yoğun ilişkiler tarihte yüzlerce yıllık bir geçmişe sahiptir. Günümüzde bu ilişkinin niteliğini, Almanya’da yaklaşık 3 milyona yakın Türkiyeli göçmenler, yoğun siyasal, ekonomik ve kültürel ilişkiler belirlemektedir.

Türkler’le Almanlar arasındaki ilişkiler Selçuklular zamanına kadar uzanmaktadır. III. Haçlı Seferleri zamanında (1189-1192) Kutsal Roma Germen İmparatoru olan I. Friedrich Barbarossa, Selçuklular’ın başkenti olan Konya’ya kadar gelmiş ve II. Kılıçarslan’la bir barış antlaşması yapmıştır. Bununla Alman ordusunun Kilikya’ya geçmesine izin verilmiştir. Osmanlı döneminde

1683 yılında gerçekleştirilen İkinci Viyana kuşatması, Türk Alman askerlerinin karşışarıya geldikleri son savaş olmuştur. Bunun dışında, Osmanlı döneminde iki ülke arasında her zaman sürekli bir siyasal, ticari ve kültürel ilişkiler yaşanmıştır. 1701 yılında Prusya Krallığı’nın kurulmasıyla siyasal ilişkiler daha da yoğunlaştırılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu ve Prusya Krallığı arasında ilk “Barış ve Dostluk Antlaşması” 1761’de imzalanmıştır. 1836 ve 1839 yılları arasında yoğun askeri ilişkiler başlatılmıştır. Mareşal Helmuth von Moltke, Osmanlı ordusunda Avrupa ordularını örnek alan bir ordu kurmak için, askeri müşavirlik yapmış ve daha sonra bir çok Alman askeri de gelerek Osmanlı döneminde bu modern ordunun kurulmasına doğrudan destek vermiştir. Prusya Krallığı’yla olan bu yoğun askeri ilişkiler, 1840’ta yapılan „Ticaret Antlaşması” ile daha da pekiştirilmiştir.

Türk Alman ilişkileri 19. yüzyılın ikinci yarısında askeri, teknik, kültürel ve ticari alanda daha da yoğunlaşarak yeni bir boyut kazanmıştır. Artık bu dönemde Osmanlı’da olan Fransız hayranlığı yerini Alman hayranlığına bırakmıştır. O dönemin büyük devletleri olan İngiltere ve Fransa Osmanlı’yı “hasta adam” olarak tanım-

larken, bunun kaşısında Alman İmparatorluğu Osmanlı'ya karşı yakın bir siyaset izlemiştir. II Abdülhamit, Rusya ve İngiltere'ye karşı 1888 yılında, II. Wilhelm'in izlediği yakınlaşma politikalarının etkisiyle de, Almanya'nın yanında yer almayı tercih etmiştir. Bundan sonra II. Wilhelm, bir çok kez II. Abdülhamit'i ziyaret ederek aynı zamanda Alman şirketlerini de Osmanlı devletinde yatırım yapmak için teşvik etmiştir. Bu çabaların sonucunda Osmanlı daha I. Dünya Savaşı'na girmeden, 1893'lerde temelleri atılan ve Alman mühendisler tarafından yürütülen, Bağdat demiryolu hattı projesi, 1903 yılında Osmanlı İmparatorluğu ile Deutsche Bank arasında yapılan anlaşmayla hayata geçirilmiştir. 1917-1918 yılında Toros

dağlarına kadar yapılan demiryolu, ortak proje olarak büyük bir başarı ile sonuçlandırılmıştır. Bunun yanında maden, petrol ve tarım alanlarında da bir çok ortak proje yürütülmüştür. Türk Alman ekonomik ilişkileri, I. Dünya Savaşı öncesinde iki ülke arasında eğitim ve işgücü alanında da görülmektedir. Örneğin, 1913 yılında Berlin'de okumak ya da çalışmak amacıyla 1301 Türk yaşamıştır. O dönemde bir çok Türk göçmen, sigara fabrikasında (Pera) istihdam edilmekteydi.

I. Dünya Savaşı'nın başlarında Osmanlı İmparatorluğu tarafsız kalmayı tercih etmesine rağmen, savaş sırasında İstanbul'a gelen "Göben ve Breslau" isimli Alman savaş gemilerinin kendisine sığınması ve bu gemileri sahiplenmesi nedeniyle Alman tarafında savaşa dahil olmuştur. I. Dünya Savaşı sırasında, askeri yardımlaşma artık silah arkadaşlığına dönüşmüştür. I. Dünya Savaşı'nın kaybedilmesiyle kesintiye uğrayan ilişkiler, 3 Mart 1924 tarihinde yapılan "Dostluk Antlaşması" ile iki ülke arasında tekrar canlanmaya başlamıştır. Bu gelişmeyi 1929'da Konsolosluk Anlaşması ve 1930'da Ticaret Anlaşması takip etmiştir.

1933 tarihinde Almanya'da Nasyonal Sosyalistler'in başa geçmesiyle Türk Alman ilişkileri bu sefer farklı bir seyir izlemiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce ve sonra, Nazi rejiminden dolayı bir çok rejim karşıtı Alman ve Yahudi

Almanya'dan kaçmaya başlamıştır (1933-1945). Bu dönemde yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde bir çok reform hareketi başlatılarak özellikle siyasal, hukuksal ve toplumsal alanda inkılaplar yapılmakta ve Avrupa'dan bu modernleştirme hareketleri için yardım talep edilmekteydi. Aynı dönemde Türkiye'de üniversitede reform problemi yaşanıyor-du. İşte bu dönemde Almanya'dan 80'den fazla bilim adamı Türkiye'ye sığınmıştır. 1933'de çıkarılan "Devlet Memurluğunun Yenilenmesi Kanunu" ile bir çok Yahudi ve rejim karşıtı Alman vatandaşlıktan çıkartılarak pasaportlarına Heimatlos (Vatansız) yazıldığı için Türkiye'de bu kişiler tarihte türkçe "haymatloz" olarak anılmışlardır. Türkiye'ye

kaçan bu bilim adamları arasında Rudolf Nissen, Helmut Ritter, Ernst E. Hirsch, Andreas Schwarz, Dankwart Rüstow, Fritz Neumark, Ernst Reuter, Ernst von Aster ve Hellmut Ritter önde gelen isimlerdendir. Bu bilim adamları hiç tanımadıkları, dilini çok az ya da hiç bilmedikleri bu yabancı kültürde tabi ki toplum içinde bir çok sorunla karşılaşmışlardır. Kültür ve mantalite farklılığı, farklı alışkanlıklar ve algılayışlar, bürokrasi, çalışma prensibi, üniversitelerde yapılan çalışmaların bilimsellikten uzak olması bunda büyük rol oynamıştır. Bütün bu zorluklara rağmen bu bilim adamları, yeni kurulmuş ve gelişmekte olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, bir çok kurumunda aktif yer almış ve büyük

katkılar sunmuşlardır. Örneğin, hukukçu olan Ernst Hirsch, türkçeyi çabuk öğrenerek üniversitede türkçe dersler verip, kendi kitaplarını türkçe yazıp yayınlamıştır. Türkiye'de bir çok kalıcı eser bırakan bu yabancı bilim adamlarının, özellikle Darülfünun'un kapatılmasıyla birlikte yeni planlanan Türk üniversitelerinin kurulmasında, hukuk, edebiyat, tıp, mühendislik, şehircilik ve belediyeçilik alanlarında, temel sanayi tesislerinin kurulmasında önemli katkıları ve çalışmaları olmuştur. Sanat ve kültür hayatının batılı normlarda canlılık kazanması ve özellikle Türkiye'de tiyatro ve operanın kurulmasında önemli bir rol oynamışlardır. Bu yabancı bilim adamlarının bazıları Türk vatandaşlığına geçmiş, bazıları da II. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle ülkelerine

geri dönmüştür. II. Dünya Savaşı sonunda 1944'te Almanya ve Türkiye arasındaki diplomatik ilişkiler askıya alınmış ve 1945'de Türkiye Birleşmiş Milletler'in yanında yer alarak savaşa son anda pasif olarak katılmıştır.

1961 yılında Almanya ve Türkiye arasında imzalanan „İşgücü Göçü Sözleşmesi” çerçevesinde bir çok kişinin “Misafir işçi” olarak Almanya'ya gelmesiyle, Türk Alman ilişkisinde yeni bir dönem başlamıştır. O dönemde Almanya'da, yarım milyon boş kadro için ülkede sadece 180 bin yerli işsiz vardı. Bu nedenle yurt dışından misafir işçi getirmek, o zamanlarda Almanya ekonomisi için bir zorunluluktu.

Bu işgücü göçü, 1973 yılında Almanya'nın işçi alımını durdurmasına kadar devam etmiştir. Bir zamanlar işçi konumunda gelen bu Türkiyeli göçmenler, artık günümüzde Almanya'da zamanla kurdukları şirketlerde binlerce kişi istihdam ederek Alman ekonomisinde önemli bir rol oynamaktadırlar.

Federal Almanya ve Türkiye, günümüzde de karşılıklı olarak ilişkilerini geliştirmek için birlikte çeşitli projeler yürütmektedirler. 2006 yılında Alman Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier ve o dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, Türkiye ve Almanya arasındaki diyalogu geliştirmek için bir Türk Alman ortak inisiyatifi olan Ernst Reuter İnisiyatifi'ni (ERI)

oluşturdular. Bu inisiyatif çerçevesinde bir çok ortak proje hazırlanmıştır. Örneğin, ERI Deniz Feneri projesine göre, İstanbul'da iktisadi ve sosyal bilimlerin yanı sıra hukuk, mühendislik ve kültür alanlarında eğitim verecek bir Alman Türk üniversitesi kurulması kararlaştırıldı ve inşaa çalışmalarına başlandı. Aynı şekilde İzmir'de de bir Alman Türk üniversitesi kurulması çalışmaları devam ediyor. Bu inisiyatifle, iki ülke arasındaki sivil toplum kuruluşlarının hareketine geçmesi sağlanarak; kültürel, ekonomik, bilimsel alanlardaki alışverişin gelişmesi amaçlanmıştır. Almanya ve Türkiye arasında sürekli yapılan üniversiteler arası öğrenci değişimi ve öğretim görevlilerinin sayesinde bilimsel kurumlar yakından tanınmakta ve ülkelerarası farklı disiplinler öğre-

nilmektedir. Bu alanda hizmet veren DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst), AvH (Alexander von Humboldt Stiftung) ve DFG (Deutsche Forschungsgesellschaft) gibi özel Alman kuruluşları da yer almaktadır. Bunun dışında Ankara, İstanbul ve İzmir'de yer alan Goethe Enstitüsü'de dil kurslarının yanında bir çok kültürel program düzenlemektedir. Ayrıca İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü'de (DAI) 1929'dan beri Anadolu'nun bir çok yerinde araştırma ve kazı çalışmaları yürütmektedir. Örneğin, arkeolog Manfred Korfmann ya da Heinrich Schliemann gibi araştırmacılar Troya'da yaptıkları kazılarla Türkiye'de tarihin gün ışığına çıkartılmasında büyük rol oynamışlardır.

2008 yılında yapılan 60. Frankfurt Kitap Fuarı'na Türkiye onur konuğu olarak davet edilerek, yaklaşık 100 Türk yayın evinin katılması sağlandı. Fuarda sergilenen Türk edebiyatı ve kültürü Alman ve Türk ziyaretçileri tarafından büyük bir ilgi gördü. Aynı dönemde Türkiye'deki Alman konsoloslukları da, “Türkiye'de Alman Kültür Esintileri” adlı bir kültür haftasını Türk Alman ilişkilerini desteklemek amacıyla düzenlemişlerdir. Ayrıca 2009'da İstanbul ve Berlin, „Kardeş Şehir” olmanın 20. yılını „İstanbul ve Berlin Günleri” düzenleyerek bu birlikteliğin kültür ve ekonomi için ne kadar önemli olduğunu vurgulayan toplantılar organize etmişlerdir. Bu sene İstanbul ile birlikte, Essen, Ruhr Bölgesi ve Pecs (Macaristan)

Avrupa'nın kültür şehirleri unvanını birlikte paylaşıyorlar. Bu çerçevede bir çok sanat ve kültür etkinlikleri hazırlanmıştır.

Ülkeler arası yoğun bir şekilde göçlerin yaşandığı günümüzde Almanya ve Türkiye arasında sürekli devam eden bütün bu ilişkiler, devletler tarafından karşılıklı olarak desteklenmesinin ve kültürlerarası ilişkilerin sürekli teşvik edilmesinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Önemli haber özetleri¹

¹ Haber Kaynakları: Deutsche Welle, Europress, der Tagesspiegel, Spiegel, Online Focus, Zaman, Hürriyet ve diğer online haber sayfaları.

ALMANYA'DA İLAHİYAT FAKÜLTELERİ'NİN KURULMASI TALEP EDİLDİ

Federal Alman Hükümeti ile eyalet yönetimlerine bilimsel konularda ve yüksek öğrenime ilişkin konularda tavsiyelerde bulunan Almanya Bilim Konseyi, yaklaşık 4 milyon 300 bin müslümanın yaşadığı Almanya'da, müslümanların ihtiyaçlarının karşılanması için üniversitelerde ilahiyat bölümlerinin açılması için talepte bulundu.

Almanya Bilim Konseyi Başkanı Peter Strohschneider, 01.02.2010 tarihinde Berlin'de yaptığı basın toplantısında, ileri sürdükleri bu talebin hem toplum içinde bir gereklilik hem de uyum için önemli bir adım olduğunu belirtti. Üniversitelerde açılacak bu ilahiyat bölümlerinde islam dini öğretmenleri ve imamlar yetiştirilecek. Böylece devlet okullarında islam din derslerini, bu üniversitelerde yetişen din uzmanları üstlenecektir. Alman üniversitelerinde islam araştırmaları bulunmaktadır, ama bu sadece bilimsel araştırma ile sınırlı kalmaktadır.

Strohschneider, bu bölümlerin kurulmasında dini cemaatlerin ve devlet okullarının işbirliği ile hareket etmesi gerektiğini söyledi. Federal Alman Anayasası'nın 7. maddesinin 3. bendine göre, dini cemaatler müfredatın belirlenmesinde söz hakkına sahiptirler. Bu nedenle Almanya Bilim Konseyi, bu çerçevede ilahiyat fakültelerinin kurulması aşamasında uzmanlardan ve dernek temsilcilerinden bir kurul oluşturulması gerektiğini söyledi. Açılacak bu bölümler, federal ve eyalet bütçeleri tarafından finanse edilecektir. ↘

ALMANYA'DAN GÖÇ EDENLERİN SAYISI HER GEÇEN GÜN DAHA DA ARTIYOR

Federal Alman Hükümeti'nin hazırladığı göç raporuna göre, Almanya'dan göç edenlerin sayısı son 24 yıldan beri, Almanya'ya göç edenlerin oranından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. 50 senenin en büyük göçünü Federal Almanya, 2008'de 738.000 kişinin ülkeyi terk etmesiyle yaşamıştır. Bu göçmenlerin 563.000'ini yabancılar, yaklaşık 175.000'ini Almanlar oluşturmaktadırlar.

Bu göçün sebeplerini değişik faktörlerde görmek mümkündür: Yüksek vergi oranları, yüksek devlet borçları, işsizlik oranının yüksek olması, bürokrasi, sosyal sigorta kesintilerinin yüksek olması gibi faktörler bunda büyük rol oynamaktadır. 15 seneden beri bu kurumların oluşmasında rol oynayan sosyal politikalarda herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bu nedenle seçimlere katılma oranı da her geçen gün biraz daha düşmektedir. İstatistiğe göre, Almanya'dan göçen eden Türklerin oranı, Türkiye'den Almanya'ya gelen göçmenlerin oranından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Örneğin, 2008 senesinde Almanya'ya 26.653 kişi gelirken, 34.843 kişi ise Türkiye'ye geri dönmüştür. ↘

90 SENELİK VERSAY (VERSAILLER) ANTLAŞMASI ANILDI

1. Dünya Savaşı'nı resmen sona erdiren Versay Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinin 90. yıl dönümü 10 Ocak'ta anıldı.

1. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Almanya, 1919'da savaştan galip çıkan İhtilaf Devletleri ile 28 Haziran 1919'da Versay Sarayı'nda "Barış Antlaşması" imzalamak zorunda kalmıştır. Almanya'nın siyasi ve ekonomik yetkilerini büyük oranda kısıtlayan bu Barış Antlaşması, Alman tarafı için ağır sonuçlar içeriyordu. Barış Antlaşması 440 maddeden oluşuyordu. Bu maddelere göre; Almanya mecburi askerliği kaldırmak, ordusunu 100 bin kişi ile sınırlı tutmak zorunda bırakılıyordu. Almanya, bundan böyle gemi ve uçak yapamayacak ve savaş gemilerini galip devletlere bırakacaktı. Devlet sınırlarında da bir takım değişiklikler oldu. Alsas-Loren ve Saar Bölgesi (Saarland) Fransa'ya bırakılmasına karar verildi. Ancak 1957'de yapılan referandumla Saarland, Federal Almanya Cumhuriyeti'ne katılmıştır. Ayrıca, bu Antlaşma ile Almanya ekonomik alanda da bir çok kısıtlama yaşamıştır. Almanya, bununla doğudaki önemli tarım alanlarını ve üretim yerlerini elden çıkarmak zorunda bırakılarak, "onarım ödemeleri" (Reparationszahlungen) adı altında 132 milyar altın markı (Goldmark) savaş tazminatı olarak ödemek zorunda bırakılmıştır. ↘

2010 YILI EKONOMİ RAPORU AÇIKLANDI

Federal Hükümet, Ocak ayında "Yıllık ekonomi raporunu" kamuoyuna sundu. Rapora göre, geçen sene %5 oranında daralan Alman ekonomisinin, bu sene gayri safi yurtiçi hasılasının % 1,4 oranında bir artış sağlayarak büyümesi bekleniyor.

Federal Almanya, 2008 yılının sonunda başlayan küresel ekonomik kriz nedeniyle 2009'da zor bir yıl geçirdi. 2009 yılında Almanya'da ihracat gerilerken; kapasite fazlası üretim ve güvensizlik ortamı yatırım planlarının ertelenmesine yol açtı. Bu durum milli gelirin azalmasında başlıca rol oynadı. 2009 senesi, kamu bütçeleri açısından pahalı bir yıl oldu. Başbakan Angela Merkel, Almanya tarihinde büyük miktarda borç alınarak 86 milyarlık bir rekor bütçe açığının olduğunu ama bunun bu sene yaşanacak olan ekonomik büyüme ile gelecek yıllarda kapatılmasının planlandığını belirtti. Ekonomi Bakanı Rainer Brüderle ise, Federal Almanya'da işsizlik oranının 2009 yılında korkulduğu kadar artmadığını, 2010 senesi için işsiz sayısının dört milyonu geçmeyeceğini tahmin ettiklerini belirtti. Alman ekonomistler, Almanya'nın bu yıl %1 ile %2 arasında ekonomik bir büyüme kaydedeceğini tahmin etmektedirler. Maliye Bakanı Wolfgang Schäuble ve Çalışma Bakanı Ursula von der Leyen ise bu sene, sosyal güvenlik harcamalarının azaltılacağını duyurdular. Merkel, seçimlerde söz verdiği vergi indirimlerinin yapılacağını ve buna Mayıs ayında yeni vergi geliri tahminlerinin yayınlanmasından sonra karar vereceklerini açıkladı. ↘

Yazı Dizisi: Ekonomide Türk Alman Dayanışması

Sürekli büyüyen ekonomisiyle Türkiye, Almanya ve Avrupa için cazip bir ticari ortağı haline gelmiştir. Almanya ile Türkiye tarihten kalma, özellikle bilimsel araştırmalarda ve ticari ilişkilerde uzun bir ortaklık ilişkisine sahiptir. Almanya, yaklaşık 3 milyonluk Türk kökenli göçmenleri ve bu göçmenlerin Almanya'da kurdukları firmalarla bu ilişkiyi daha da önemsemektedir.

Günümüzde Almanya, Türkiye'nin en büyük mali ve teknik işbirliği yaptığı dış ticaret, turizm ve savunma sanayi alanlarında önemli bir ticari partneridir. Federal Almanya ve Türkiye birbirlerini ticari alanda desteklemek için, 1962 yılında „Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması”nı imzalayarak yürürlüğe geçirmişlerdir. Bu finansal ortaklık çerçevesinde, Almanya 1960'lardan beri 4,3 milyar Euro üzerinde kredi ve kısmen sübvansiyon vererek Türkiye'yi mali açıdan desteklemiştir. Bu alanda çalışmak isteyen küçük ve orta ölçekli firmalara, Avrupa Birliği

tarafından da desteklenen değişik kredi destekleri verilecektir. 1980'den beri Almanya, Türkiye'de 7 milyar doların üzerinde yaptığı yatırımla en büyük uluslararası yatırımcısı haline gelmiştir. Bu yatırım ve desteklerle Türkiye'deki Alman şirketlerinin sayısı 3900'e çıkmıştır. 2008 senesinde Türkiye'den Almanya'ya ihracat toplam 10 milyar Euro iken, Almanya'dan Türkiye'ye ihracat 15 milyar tutarına ulaşmıştır. Almanya Türkiye'ye genelde makine, elektronik ürünler, motorlu araç ve otomotiv yan sanayi ihraç ederken; bunun karşısında Türkiye, Almanya'ya tekstil, deri ürünleri ve gıda ihraç etmektedir. Bunun yanında, Türkiye'deki dış turizmin büyük çoğunluğunu Alman turistler oluşturmakta ve yaklaşık 70 bin Alman vatandaşı sürekli olarak Türkiye'de ikamet etmektedir. 2008 yılında yaklaşık Almanya'dan 4,5 milyon kişi Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Bu Türk turizmi için büyük bir rakamı teşkil etmektedir. Yukarıda saydığımız bu yoğun ticari ilişkilerin neticesinde, İstanbul'da 1994'de

Alman Türk Ticaret ve Sanayi Odası (AHK), 2004 yılında Köln'de ve 2009'da Berlin'de Türk Alman Ticaret ve Sanayi Odası (TD-IHK) kurulmuştur. Bu durum bize, Türk Alman ticaret ilişkisinin ne kadar geliştiğini, kurumsal olarak temellendirildiğini ve iki taraf açısından bu ticari ilişkinin ne kadar vazgeçilemez olduğunu göstermesi açısından önemlidir. 2009 yılında Türk Alman Kalkınma İşbirliği'nin 50. yıl dönümü iki ülke tarafından değişik etkinliklerle birlikte coşkuyla kutlandı. Bu beraberliği devam ettirmek için iki ülke şimdiye kadar yaklaşık 400 projenin altına birlikte imza atmıştır. Şu an yürütülmekte olan yeni projeler içeri-

sinde ağırlıklı olarak eğitim, bilimsel araştırma, teknoloji, çevre ve iklim konuları yer almaktadır. Teknik alanda yapılacak işbirliği çalışmaları için Almanya 285,2 milyon Euro bütçe ayırmıştır. Bu bütçeyi Almanya, Türkiye ile yaptığı karşılıklı işbirliği programı çerçevesinde, çevre teknolojileri alanında ve özellikle Türkiye'de az gelişmiş bölgelerde kullanmayı planlamaktadır. ✎

ALMANYA'NIN 16 EYALETLERİNDEN BİRİSİ OLAN NİEDERSACHSEN EYALETİ:

Hamburg, Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Sachsen-Anhalt, Thüringen, Hessen ve Nordrhein-Wesfalen gibi eyaletler ile çevrili olan Niedersachsen (Aşağı Saksonya) eyaleti, Federal Almanya'da hiç bir eyaletin sahip olmadığı kadar komşu eyalete sahiptir. Eyalette, almanca dışında konuşulan frison ve platt almanca diyalektleri de resmi kurumlarda yazışma dili olarak kabul edilmiştir.

Almanya'nın kuzeybatısında yer alan Niedersachsen eyaleti; batıda Hollanda ile sınır komşusu olup, kuzeyde Kuzey Denizi'nde bulunan Borkum adasından başlayıp Harz dağlarına kadar uzanmaktadır. Almanya'nın ikinci büyük eyaleti olan Niedersachsen'ın başkenti, kalabalık bir sanayi bölgesi olan Hannover'dir. Eyaletin içinde yer alan Bremen ise, bağımsız bir şehir eyaletidir. Friesland bölgesi, Hannover, Braunschweig Goslar Osnabrück, Göttingen, Celle, Lüneburg, Oldenburg gibi şehirler Niedersachsen'ın bilinen kentleri arasındadır. Bunların arasında Goslar kenti, II. Dünya Savaşı'ndan zarar görmeden kurtulan nadir Alman kentlerinden birisidir. Goslar'da, orta çağda inşa edilmiş olan İmparator Sarayı (Kaiserpfalz Goslar) UNESCO dünya kültür

mirası listesine alınmıştır. Hildesheim kentinde, yine aynı şekilde 1985 yılından beri UNESCO dünya kültür mirası listesine alınmış olan Hildesheim Katedral'i (Hildesheimer Dom) ve 11. yüzyıldan kalma Sankt Michael Kilisesi ile değerli bir tarihi mirasa sahiptir. Bir zamanlar prenslere ev sahipliği yapan Wolfenbüttel kenti ise, eyaletin ikinci büyük sarayı olan "Schloss Wolfenbüttel"e ve orta çağa ait bir çok kitabın arşivlendiği dünyaca ünlü kütüphane olan „Herzog August Bibliothek (HAB)"e ev sahipliği yapmaktadır.

Ziraate elverişli toprakları nedeniyle, eyaletin topraklarının 2/3'ü tarım alanında kullanılmaktadır. Bunun dışında bölgede, gemi yapımı, çelik ve kimya sanayii gibi geleneksel sanayi dallarının yanında elektronik ve bilgisayar sektörü ve özellikle merkezi eyaletin Wolfsburg kentinde bulunan en büyük işletmesi Volkswagen AO dolayısıyla otomobil sanayii yer almaktadır. Almanya'nın devlete ait olmayan en büyük vakıf kuruluşu olarak bilimsel araştırmaları teşvik eden VW-Vakfı da bu bölgede bulunmaktadır. Hannover Fuarı ile CeBIT Bilgisayar Fuarı, Hannover bölgesini dünyanın en önemli fuar alanı haline getirmiştir.

Bölge iç turizm açısından çok gelişmiştir. Özellikle adaları ve Ostfriesland'ın özel havası ile bölge dinlenme tesisi olarak işlev görmektedir. Borkum, Juist, Norderney, Baltrum, Langeoog, Spiekeroog ve Wangerooge adaları tatil yeri olarak bilinen adalardandır. ✎

Yüzölçümü: 47.624,22 Km²

Nüfus: 7.937.280 Milyon

Başkent: Hannover

Eyalet Başbakanı: Christian Wulff, CDU

Web-Sayfası: www.niedersachsen.de

ALMANYA'DAKİ ÖNEMLİ GÜNLER VE DİNİ BAYRAMLAR: FASCHING, FASTNACHT VE KARNAVAL EĞLENCELERİ

Federal Almanya'da 19. yüzyıldan beri karnaval kutlamaları her sene 11. ayın 11'inde saat 11'i 11 geçe başlar ve Karnaval ayı olan Şubat ayında doruğa çıkar. Asıl Karnaval günleri, "Weiberfastnacht" denilen perşembe günü başlar ve yedi gün sonra, "Aschermittwoch" denilen çarşamba günü sona erer. "Karnaval" kelime anlamı olarak, İtalyanca "Carne Vale" (ete veda) sözcüğüne dayandığı söylenir. Aschermittwoch'tan sonra, Paskalya yortusuna kadar süren et ve et ürünlerinin yenilmediği 40 günlük bir oruç dönemi başlar.

Güney Almanya'da "Fasching", Ren bölgesini kapsayan eyaletlerde "Fastnacht" olarak adlandırılan Karnaval eğlencelerinin kökenleri, Romalılar zamanında ilkbaharda doğanın yeniden canlanmasını kutlayan ilkel şenliklere kadar dayandırılmaktadır. Bu karnaval geleneğinin kış mevsiminin kovulması adetine dayandığı da söylenir. Ancak karnaval, zamanla Hristiyanlık dini ile özdeşleşerek, yerel unsurların da eklenmesiyle bölgeden bölgeye farklılıklar gösteren bir gelenek haline gelmiştir. 13. yy'da büyük oruç zamanı başlamadan önce büyük miktarlarda et ve peynir, tereyağı, yumurta gibi et ürünleri tüketilirmiş. Bu tüketimin bir amacı da vücudu kışa hazırlamaktı. Büyük yemek ziyafetleri, danslı ve mü-

zikli kutlamalar önceleri evlerde yapılırken, bu zamanla halka açık yerlerde ve şehir meydanlarında yapılmaya başlanmıştır. Karnaval eğlenceleri, Ortaçağ'da kilise tarafından lanetlenmiş olmasına rağmen, günümüze kadar bir çok bölgede hala büyük bir coşkuyla yapılmakta olup Alman toplumu içinde büyük bir rol oynamaktadır.

Şubat ayından itibaren Karnaval dernekleri, sürekli çeşitli eğlence aktiviteleri organize ederler. Sokaklarda, bu ay içerisinde sürekli çeşitli renklerde kostümlerle dolaşan insanlarla karşılaşılır. Mainz, Köln ve Röttweil şehirleri karnaval kutlamaları için en tanınmış şehirlerdendir. Resmi tatil günü olan "Rosenmontag", denilen gün, artık karnaval şenliklerinin doruğunu oluşturur. Örneğin, Köln şehrinde o gün caddelerde karnaval alayları düzenlenerek, karnaval arabalarıyla birlikte köstümlü yürüyüşler yapılır. Bu karnaval alaylarından, kenarda heyecanla bekleyen çocuklara çeşitli şekerlemeler atılır. Karnaval arabalarının yaklaştığını gören çocuklar ellerinde hazırladıkları boş torbalarla "kamelle, kamelle" (şekerleme, şekerleme) diye bağırarak çeşitli şekerleme ve çikolatalar toplarlar.

Toplumda Karnaval'ın o kadar önemli bir rolü vardır ki, toplum tarafından bir çok karnaval derneği kurularak bu gelenek bir şekilde kurumsallaştırılmıştır. Karnaval alaylarında yapılan harcamalar, bu karnaval dernekleri tarafından karşılanır. Türkler'de her sene yapılan bu Karnaval alaylarına ilgi göstermektedirler. Türkleri Karnaval alaylarında resmi olarak temsil etmek için, geçen sene Dortmund şehrinde 'Narrenzunft Dortmund 09 e.V.' adıyla ilk Türk karnaval derneği kurulmuştur. Bu dernekle, artık Türkler'de Karnaval alaylarında kendi tarzlarını yaratarak geleneğin aktif bir üyesi haline gelmektedirler. ↘

² Orucun başladığı gün anlamında kullanılır.

Fotos/Resimler: S. 1 © <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Deutsch-Türkisch.jpg> S. 2-3 © wikipedia.de S. 4 © flickr.com/upyernoz, fotolia.com/Manhars S. 5 © http://commons.wikimedia.org/wiki/File:William_Orpen_The_Signing_of_Peace_in_the_Hall_of_Mirrors,_Versailles.jpg, © fotolia.com/Aamon S. 6 © http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Skyline_of_Maslak_in_Istanbul_on_June_23_2005.jpg S. 7 © fotolia.com/ReSeandra S. 8 © fotolia.com/itsallgood

Künye / imap – Institut für interkulturelle Management- und Politikberatung / Sternstraße 58 / D-40479 Düsseldorf

Fon+49(0)211-513 69 73 - 0 / Fax +49(0)211-513 69 73 - 39 / info@imap-institut.de / www.imap-institut.de

Metin: Gülten Şahin-Jes, Johannes Groß / Bu proje Avrupa Birliği (EU) tarafından desteklenmektedir.